

Fotó: KSK Könyvtár

Összefoglaló a 2025. évi Szakkönyvtári seregszemle előadásairól

Az idei év márciusában a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár és a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Társadalomtudományi Szekciója közös szervezésében immár tizedik alkalommal rendezték meg a *Szakkönyvtári seregszemlét*. Az idei konferencia meghívott előadói ismét arra vállalkoztak, hogy megvitassák a könyvtárügy aktuális kérdéseit és bemutassák a szakkönyvtárak jelenlegi helyzetét és elért eredményeiket.

A szakmai nap délelőtti ülészakánának szekciója a könyvtári ökoszisztémák új dimenzióiról szólt, illetve arról, hogy a mesterséges intelligencia hogyan hat az információs világra. A konferencia nyitó előadásában Kovácsné Koreny Ágnes ismertette a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár beiratkozott olvasói számára 2024 májusa óta elérhető CloudLibrary-alapú e-könyv-kölcsönző szolgáltatást, amelynek bevezetését egy e-könyvhasználati felmérés előzte meg. Karácsony Gyöngyi a DEENK Böszörményi úti Campus Könyvtár olvasótermének átalakításáról számolt be, amelynek során a szolgáltatás- és ügyfél-orientáltság került előtérbe (releváns gyűjtemény kialakítása, hosszabbított nyitvatartás, önkiszolgáló kölcsönzés, kölcsönözhető laptopok, terembérlés). Vas Gábor Tamás előadásában arról beszélt, hogy a könyvtárak szerepe jelentősen átalakult a digitális ökoszisztémában. A paradigmaváltás következtében hangsúlyos szerepet kaptak az IKT-eszközök, a virtuális könyvtári terek, valamint a metaadat-kezelési és adatmenedzsmenttel kapcsolatos feladatok. Dr. Németh Katalin áttekintő beszámolót tartott az ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézetében nemrég létrehozott makerspace laborról, amely multifunkcionális digitális munkaállomásként működik, ahol könyvszkennerek, fényképezőgépek, 3D nyomta-

tó és szkennerek, tabletek találhatók. A felsőfokú könyvtárosképzés tantervét a követelményeinek megfelelően új tantárgyakkal bővítették, mint például a mesterséges intelligencia, az okoskönyvtár és a digitális tartalomfejlesztés. Dr. Zsömle Viktor megfogalmazta az okoskönyvtár ismérveit, amely az okotechnológiára épülő szolgáltatásokra és a szakképzett könyvtárosokra támaszkodik. A Hoczopán Szabolcs által bemutatott Writefull-alkalmazás egy mesterséges intelligencia-alapú nyelvi és stílusellenőrző eszköz, amely a tudományos publikálás során hasznos segédeszköz lehet az angolul nem anyanyelvi szinten beszélő kutatók számára, mivel a készülő kézirat utólagos vagy valós idejű nyelvi, nyelvtani javítását, valamint a citáció ellenőrzését végzi el. Winkler Bea felvázolta, hogy a mesterséges intelligencia hogyan befolyásolhatja a könyvtári szolgáltatásokat mind a könyvtár szerepére, mind a felhasználó könyvtárhasználatára vonatkozóan.

A délutáni ülészak első témája a közösségépítés és értékkeremtés volt. Erről elsőként Haszonné Kiss Katalin tartott előadást, amelyben a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban tevékenykedő önkéntesekről készült esettanulmányát mutatta be, és kifejtette a könyvtári önkéntesség hozzáadékát a könyvtárat és az önkéntese-

ket illetően. Hankó Barbara a Pannon Egyetem könyvtárának új típusú segítő szolgáltatásairól tartott előadást, amely során létrehozta többek között tanuló-, kutató-, társasjáték- és esélyegyenlőségi szobákat, amelyek elősegíthetik a közösségépítést és a hatékonyabb tanulást. Ézsias Anikó a BME OMIKK-ban elindított hallgatói önkéntességről beszélt, amely hosszú távon mind a könyvtár, mind a diákság számára hasznos lehet. A második, egyben utolsó témaként a könyvtárak innovációjáról volt szó. Lencsés Ákos a magyarországi adatgazdászati ágazatba nyújtott betekintést: 2023 tavaszán elindult az ELTE BTK-n az első adatgazdász-képzés, 2024 őszén pedig a HUN-REN megkezdte az adatgazdász-hálózat kiépítését. Gombos Zsuzsanna a Humanus adatbázis megújításáról számolt be, amelynek során az adatok migrálása, konverziója, tisztítása megvalósult, emellett modernizálták a kereső- és a megjelenítési felületet. Dr. Racsó Réka előadásában a tanulási környezet és a 21. századi könyvtári szolgáltatások összehangolásának lehetőségeit járta körül.

Millich Dóra